

V upravi stane mesečno K 18.—

za cetri leta K 60—
za en mesec K 20—

Posamezna številka stane K 1.40

Belgrad, 4. marca. (Izv.) Dnevni-
poslancem se ne bodo zvišale, pač pa se
namerava zak. odboru predložiti načrt,
do dobe poslanci od zunaj, ki imajo dru-
žine in ki s sedanjimi dnevnicami ne mo-
rejo izhajati, draginjske doklade. (Kaj pa
delavci, uradniki in železničarji? Ur.)

Madrid, 3. marca. (Izvirno.) Listi poročajo iz Viga: Potniki, ki so dospeli iz Portugalske zatrjujejo, da so začele stavkati vse posadke trgovinskih ladij s častniki vred. Pri tem jih podpirajo delavci v ladjedelnicah. Zatrjujejo, da je splošna stavka, ki ima revolucionaren značaj, že izbruhnila, ali pa bo v kratkem prišlo do

Upam, da bo uprava monopola upoštevala označeno drošnje.

Drlovski telovadni teden
od 5. do 12. marca.

jetna. Tudi ne ve o tem nič gospodinja Ivana Kopač. Škodlerjeva se je dne 1. decembra 1921 vlegla, ker ji je bilo baže slabo. Ivana Čuden jo je prišla trikrat pogledat in ji ponujala čaja, ta pa ga ni hotela. Ko je prišla Čudnova tretjič, je zapazila, da se je obdolženka zvižala in da jo je tresla mrzlota. Vsega tega ni bilo več, ko je prišla četrtič v sobo, pač pa je opazila, da pod odejo nekaj diha. Ker pa ji obdolženka ni nič omenila o porodu, se ji ni marala vsiljevati. Proti večeru je Čudnova v družbi Ivane Kogovšek nesla obdolženki čaj. Ta je bila mirna, tudi dihanje izpod odeje se ni čulo. Drugo jutro je Škodlerjeva vstala in šla molst krave, Čudnova pa je tačas našla v sobi pod klopjo poleg postelje umazano spodnje perilo ter mrtvega novorojenčka. Prestrašena je tekla k obdolženki in jo poklicala na odgovor, zakaj ni o porodu ničesar povedala. Ta pa se je odrezala: »Komu pa naj povem, saj nikdo nič ne ve!« Ko jo je Čudnova podila v postelj, je je zadržala, da ciganski porod ni težak. Priznala je tudi, da je prejšnji dan dihal otrok pod odejo in da je kmalu umrl. Gospodarjev sin pa jo je pozval, naj nese otroka na draveljsko pokopališče, nakaar ga je zavrnila, da bo sama vse uredila. Mrilčka je pobasala v ročno torbico in odšla z njim v Ljubljano k sestri Marijani Bovčič na Selo. Policija jo je še isti dan aretirala. Pri raztelesenju otroka so zdravniški dognali, da je bil otrok srednje razvit, da je prišel živ na svet ter je bil za življenje sposoben. Kakor opisuje Čudnova, je bila obdolženka ob porodu pri zavesti in neverjetno čvrsta in krepka. Stalo bi jo samo eno besedo, pa bi ji bila ona pripeljala babico, gospodinja in ji tudi sama pomagala, ker je bila itak vsako uro pri njej. Ko je bilo dete mrtvo, je bila prva skrb Škodlerjeve, da otroka kje v Ljubljani pokoplje in s tem zbrise vsako sled njenega početja. Obdolženka je sprva trdila, da jo je do tega privedel obup, za kar ni imela povoda. Nezakonski oče ji je obetal zakon, katerega je odklonila. Sama priznava, da ni bila v denarnih stiskah; nekaj prihrankov je imela v hranilnici. Izpovedala je, da je kupila zase nekaj perila, tudi za otroka ga je nekaj nakupila, vendar slednjic ni nič pripravila. Zakaj ni nikogar poklicala k porodu, ni vedela vzroka; pač pa je priznala, da je takoj, ko je slišala otroka jokati, ga stisnila z desno nogo čez glavo, na kar je utihnil. Zagovarjati se ima radi hudodelstva umora.

Škodlarjevo zagovarja dr. Jerič. K razpravi je povabiljen pet prič. Škodlarjeva je rekla, da ni kriva. Otrok je umrl, ker ni bilo nikogar, ki bi ji pomagal. Služit je šla, ko je bila stara 15 let.

Naša društva.

d Šentepetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek, dne 6. t. m. točno ob osmi uri zvečer predavanje o društveni kulturi. Člani in vsi, ki se zanimajo za našo organizacijo, uljudno vabljeni. Vstop prost. — Po predavanju odborova seja.

d Rokodelski dom. V ponedeljek ob 3. uri zvečer predava v društveni dvorani g. Kogovšek o bojih in zmagi Cerkve v prvih stoletjih. Katakombe in druge prizore teh časov bodo pojasnjevale skioptične slike.

d Socialni seminar »Danice« in »Zarje«. Jutri ob 10. uri dopoldne sestanek v Akademskem domu.

POSREDOVALNICA.

Posredovanje služb za služkinje. S ponedeljkom prihodnjega tedna, t. j. 6. t. m. se zopet odpre za članice posredovalnica služb pri »Poselski zvezi«, Stari trg št. 2, II. nadst. Uradne ure od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in od 3. do 5. ure popoldan. — Pozivljajo se tem potom vse članice, da se zglasijo edino pri svoji lastni posredovalnici.

»Poselska zveza«.

Mariborske novice.

DELAVSKA BEDA.

Maribor, dne 1. marca 1922.

Naj se tudi mariborski delavci vseh vrst, tudi železniški, enkrat oglasimo, kajti mnogi so mnjenja, da naš »ponižanje« stan ne zna rabiti peresa. Pa motijo se! Tudi delavcu je dal Bog dar, da lahko obrača pero po svoji volji. Že večkrat se je bralo v raznih časnikih, v kako obupnem stanju so ti ali oni sloji, pa za najubožnejšega, najslabše plačanega delavca se malokdo zme-ni. »Živi in delaj kakor hočeš, ako pa ti ni prav, pa pusti!« Tako nam pravijo. Ali ne smatrajo višji (to so razni bogataši, verižniki in spekulanti) delavca še manj kot za psa? Mi delavci, ki se zelo težko trudimo in borimo za svoj obstoj, vzdržujemo marsikaj, kar bi propadlo, če delavcev ne bi bilo. Torej je jasno, da so delavci potrebni in še celo prepotrebni. Za časa Avstrije so nas preganjali radi narodnosti in smo se že v duhu veselili osvobođenja, pa hvala Bogu, dosegli smo! In kako razočaranje prihaja. Delavec je povsod — nič (še tuji delavci imajo večje ugodnosti), naj pride kamor si bodi. Ako si lepše oblečen, ako ti teče gladkeje jezik, dobiš razne ugodnosti, a delavca prezirajo. »Nimam časa« ali »pridite pozneje« je že navaden odgovor. Da s takimi postranskimi posli človek mnogo zgu-

bi na času, je umevno, in delodajalec mi za take stvari še odtrga že itak malenkostni zaslužek. Da ne bo nikakih ugovorov, bodi javnosti povedano, da imajo delavci naravnost beraške plače. Navadne delavce plačujejo na dan s par dinarji, tako, da mu ni ti za dnevno, pošteno hrano ni zadosti. Delavci z družinami se nahajajo naravnost v obupnem položaju. Zaslužek takega delavca ne presega nikdar čez 2100 kron na mesec. Sedaj pa shajaj s tem zaslužkom na mesec. V tej neznosni draginji, ki se še dnevno dviga, ni več mogoče živeti. Ali naj začnemo krasti in ropati? Ni čuda, ko se večkrat sliši o kakih umorih in ropih. Kdo je temu kriv, je jasno razvidno in vrabci čivkajo na strehah, da bi bilo v naši »kmetiški« državi lahko boljše, ako bi se naši sedanji gospodarji malo bolj zanimali za gospodarstvo in ne samo za svoje žepe in žepe svojih sotovarišev — verižnikov. Dnevno vidimo cele vlake živil za izvoz, nam delavcem na škodo, a prodajalcu, že itak bogatašu v velikanski dobiček. »Roka roko umiva«, pravijo stari ljudje in evo, to vam je jase dokaz. Naša sedanja vlada podpira samo kapitaliste, ker je sama kapitalistična. Torej ni čuda, da je zavozil vladni voz v blato, na rob propada. Treba bi bilo energične roke, da bi izvlekla ta voz, ako je še sploh mogoče. Mi delavci točno zasledujemo dnevne dogodiljaje, pa isto tudi na lastni koži bridko občutimo. Kličemo torej v najskrajnejšem času, dajte nam plačo, da bomo vsaj za silo mogli živeti, ali pa naj pade draginja. Nam ni več mogoče dalje in odgovornost ne pade na nas, ampak na vlado, ako se zgodi kaj nepričakovanega, ker nas razmere in lakota silijo k temu. Nam bi bilo mnogo ljubše, mirno delati, mirno in dostojno živeti, pa vlada nas očitno hoče z ozirom na naš položaj prej ali slej uničiti. Delavci.

Predavanja S. K. S. Z. Vsaki petek s pričetkom ob 8. uri se vrše v dvorani JSZ., Splavarska ul. 4, predavanja SKSZ. Ob četrtkih ob 7. uri zvečer se vrše v cerkvi sv. Alojzija na Glavnem trgu, konference moške Marijine kongregacije.

Draginja. Od tega časa, kar so razpuščena občinska sodišča za pobijanje draginje, cene vedno rastejo. Res je, da je bila naredba o delovanju obč. sodišč za pobijanje draginje pomanjkljiva, a vseeno je pripomogla, da cene takrat niso tako naglo rasle, kot sedaj. Zatorej so tisti, ki so pripomogli do razpusta teh sodišč, mnogo krivi sedanje draginje in vedno večje nezadovoljnosti ljudstva.

Mariborski dijaški »Orel« priredi v nedeljo 5. t. m. popoldne ob 5. uri v veliki dvorani kazine telovadno akademijo.

Samomor vdove. Na Zriniskem trgu 6 stanujočo hišno posestnico Eliz. Fridrich, vdovo po pred par tedni umrlem železničarju Sig.

Fridrich, so našli v četrtek 2. t. m. zadavljeno v njenem stanovanju. Par dni po smrti svojega moža se je v duševni zmedenosti in vsled žalosti za svojim možem zastrupila. a je v bolnišnici zopet ozdravela. Ko so jo odpustili iz bolnišnice, se je pa sama zadavila s tem, da si je okrog vratu trdno zavezala robec. Samomorilka je dobivala pokojnino ter je bila lastnica dvonastropne hiše, vredne okrog 1 milijona kron.

Gospodarstvo.

— Češkoslovaška vlada prodaja gbel-ske nafte vrelce. Gbelški vrelci na Slovaškem, ki so sedaj v državni upravi in iz katerih ima država lepe dohodke, bodo v bližnji bodočnosti prodani ameriški družbi, Rockefellerjevi skupini Standard Oil Comp. Kupni dogovor je že sklenjen in je za Američane jako ugoden. Država se je odrekla vsem pravicam do kakšne kontrole pri prodaji, eventualno pri kupovanju. V rečenih vrelcih se je dobilo mesečno po 150 vagonov sirovega olja, zakaj ti vrelci mineralnega olja so tako silni, kakor nobeni drugi v celi Evropi.

— Izvoz zlata iz Amerike. Po poročilih »Cablogramu« je izvozila Amerika v Bombay zlata za 800.000 dolarjev. Po daljši dobi je to prva pošiljatev zlata, katero je Amerika poslala in kaže, da so bile angleške zaloge zlata zaradi stavke v Transvaalu izčrpane in so morale priti na denarno pomoč ameriške banke.

Socialni vestnik.

Protí alkoholu v Avstriji. Avstrijska narodna skupščina je dovolila za pobijanje alkoholizma 50 milijonov kron. Ta denar se porabi za čim uspešnejšo protialkoholno propagando med ljudstvom.

Avstrijsko delavstvo proti znižanju plač. Avstrijski industriji so začeli boj za znižanje delavskih plač. Delavstvo smatra to kot napad na svoje življenjske pravice. 23. t. m. se je vršila na Dunaju konferenca obratnih svetov dunajskih kovinskih delavcev, na kateri so označili zahteve industrije kot kršitev pogodbe. Ako pogajanja ne bodo dovedla do sporazuma, se delavstvo v svoji brambi ne bo strahilo najostrejših sredstev. Zaenkrat je konferenca delavstvu naročila, naj opusti vsako posebno, krajevno akcijo in naj prispeva tedensko pol odstotka zaslužka za skupni sklad.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopeje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

☞ Tone Malgaj ☞

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. (tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 100 milijonov kron vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru. 2. Zvonove proti razpokam in prelomu. 3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave!

Svoji k svojim!

r Lovska. Angleški listi poročajo: Nedavno tega je ob priliki nekega lova v severni Angliji ušel jelen svojim zasledovalcem ter se zatekel v bližnjo vas, in sicer ravno v gostilno »Pri jelencu«.

r Največja telefonska centrala. V Londonu zidajo novo telefonsko centralo, največjo v Evropi, katere bo imela 30.000 števil.

r Angleži imajo sedaj 1850 parnikov, katere kurijo z oljem. Letna uporaba olja znaša 6 milijonov ton, medtem ko ga doma pridelajo samo 2 mil. ton.

F. BRUMAT Ljubljana

Usakovrstno manufakturo in

članice

po konkurenčni cen!

Mestni trg 25. I.

BETON-ZELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE-
ELEKTARNE
Stavbeno podjetje
Jnž. Lavrenčič & Co
IZRABA VODNIH SIL
ZAGREMLINI-PEZOUJ-HIŠE-VILE-INDUSTR. STUBE-MOSTOVI
PRORAČUNI-NAČRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Prometni zavod za premog

d. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in

domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Munska ul. 19

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani

ima bogato izbero manufakture, češke lončene posode, klobuke, vsakovrstno špecerijsko blago, v zadrugi kleti na

Kongresnem trgu št. 2 novo vino po nizki ceni. — Hranilne vloge članov obrestuje po 5%. — Člani dobe 3% o

blagovni popust. — Pristopnina 10 kron, delež 100 kron. — Prijave sprejema pisarna na Kongresnem

trgu št. 2 in vse zadrugne prodajalne. V Vašem interesu je, da postanete član, članica naše zadruge.